

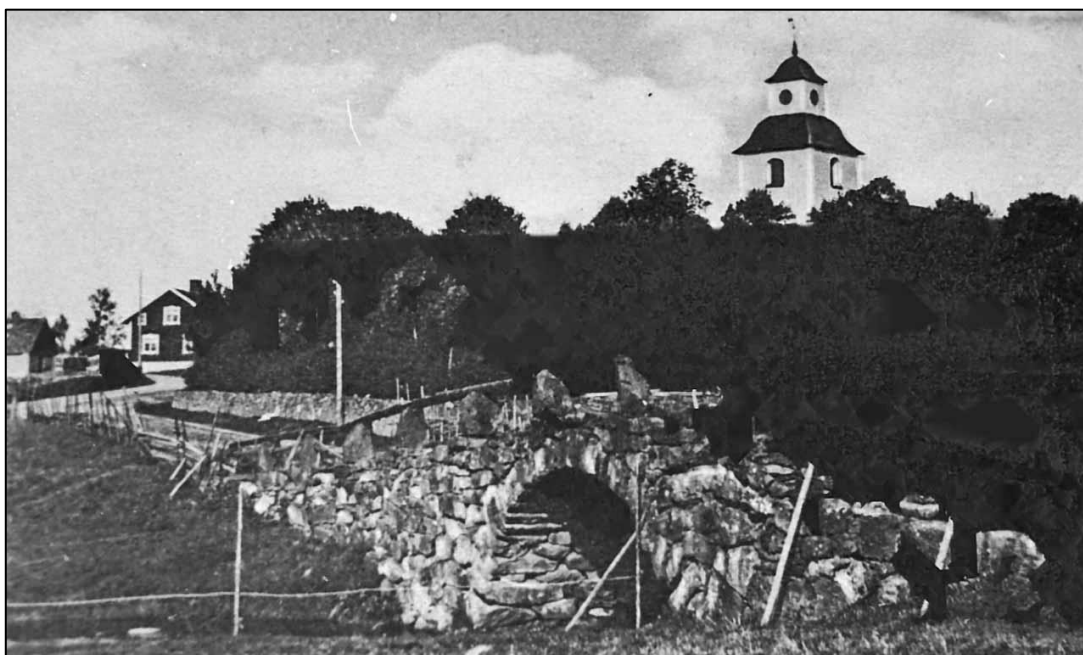
Från fattigstuga till Tivedsgården

Första fattigstugan

Den första fattigstugan i Finnerödja var troligtvis den som byggdes på magister J.P. Carlenius initiativ. I ett sockenstämmoprotokoll från den 21 maj 1775 kan man läsa att han kom med förslag om att bygga ”en Fattighusbyggnad vid eller nära kyrkan belägen. Vad kristlig gärning detta vore, de usla fattiga, som ej förmå vandra omkring, finge därav undslippa bliva illa hanterade”. Det var omkring 30 äldre personer som vandrade runt i socknen vid den här tiden och tiggde ihop till sitt levebröd. De fick en allmosa från fattigkassan en gång per år men förövrigt fick de klara sig på egen hand så gott de kunde. Det var för dem som inte längre orkade vandra runt i bygden som fattigstugan i första hand var ämnad. I ett sockenstämmoprotokoll från 1776 kan man läsa att timmer till stugan fanns framtaget. Huset skulle innehålla ett stort rum till sockenstuga och två kamrar för de fattiga.

Huset byggdes mitt emot kyrkan söder om gamla Skagersholmsvägen och det var Sven Eriks-son i Svarvarhemmet som ansvarade för bygget mot en lön på 3 daler/dag. I ett protokoll från maj 1777 kan man läsa att huset är byggt och att man under sommaren skulle inreda rummen och att året därpå skulle stugan brädfodras. Under sommaren 1777 flyttade änkan Margareta Nilsson från Högshult in som den första i den nya fattigstugan. I ett protokoll från 1830-talet kan man läsa om olika personer som tas in på fattigstugan där de får ”åtnjuta fattigkost”. År 1838 står det att ”pigam Maria Larsdotter med dess nästan blinda dotter få nu genast inflytta i fattigstugan och komma i åtnjutande av den halva fattigkost som är ledig”.

Nya socken- och fattigstugan

Den nya fattigstugan från 1846 var inrymd i boningshuset som syns till vänster. Okänd fotograf.

I juni 1840 beslöts att fattighuset skulle repareras men senare samma år ändrades det till att fattig- och sockenstugan behövde en grundligare reparation och att den skulle flyttas tvärs över vägen. Trots beslut om reparationer hände ingenting förrän 1845 då upprustningen av

fattig- och sockenstugan kom på tal igen. Då lade brukspatron Camitz fram ett förslag om att bygga ett nytt hus mitt emot det gamla på norra sidan av landsvägen (gamla Skagersholmsvägen) där Tivedsgården nu ligger. Året därpå påbörjades arbetet.

Det nya huset innehöll fyra stora rum och ett kök på bottenvåningen och två gavelrum en trappa upp. Ett av rummen på bottenvåningen användes till sockenstuga och ett annat till prästkammare och sockenbibliotek. De fyra övriga rummen var avsedda för de fattiga och det bodde 16 – 20 gamla där samtidigt. Det fanns ingen föreståndare för fattighuset utan den enda tillsyn som gavs var när fattigvårdsstyrelsen eller andra intresserade tittade till dem ibland. De fattiga fick ett visst kontant understöd och till jul en del matvaror. Var och en skulle själv laga sin mat och det behövs inte någon större fantasi för att förstå hur det kunde se ut i köket när bortemot 20 personer skulle samsas om spisen. Lagen om den starke först och den svage sist gällde verkligen här. Inte att undra på att skrällen för fattigstugan var stor bland de gamla. Trots trängsel och andra problem innebar ändå det nya huset ett lite drägligare liv för de gamla. Marken som socken- och fattigstugan låg på ägdes av Laxå Bruk men 1905 lät Bruket stycka av den delen från sin mark och gav kommunen tomten i gåva. I gengäld fick kommunen stå för alla kostnader i samband med avstyckningen. Tomten fick beteckningen ”Fattig-hustomten nr 1”.

Det tillfälliga ålderdomshemmet Körningsholm. Okänd fotograf.

I slutet på 1800-talet började man diskutera hur man på bästa sätt skulle kunna förbättra fattigvården. Skulle man bygga ett ålderdomshem eller gick det att lösa frågan på något annat sätt? Det dröjde ända till 1910 innan det hände något mer konkret i frågan. Då tillsatte fattigvårdsstyrelsen en kommitté och i mars 1911 redovisade kommittén vad den kommit fram till. I kommunalnämndens protokoll kan man läsa att ”utsedda kommitterade, hade till stämman inkommit med sitt betänkande om fattigvårdens ordnande på ett mera tillfredsställande och tidsenligt sätt genom inköp af fattiggård eller bildandet af ett fattighem”. Utredandet fortsatte och det hela utmynnade i att man i januari 1912 beslutade att ordna ett tillfälligt fattighem i

församlingens fastighet Körningsholm mellan kyrkan och Paradistorg. Här skulle de äldsta och mest vårdbehövande få plats och man skulle anställa en föreståndare. Den gamla fattigstugan mitt emot kyrkan behölls och där fick de något friskare åldringarna bo kvar. Den första föreståndarinnan som anställdes var Sofia Albertina Johansson från Stockholm och hon tjänstgjorde från oktober 1912 – juli 1913. Hon efterträddes av Finnerödjabon Alma Eriksson. När Alma sa upp sig hösten 1919 fick hon en gratifikation på 50 kr som ett erkännande för arbetet hon hade lagt ner. Barnmorskan Sofia Lavén, som satt i fattigvårdsstyrelsen, föreslog Alma Jakobsson från Tidaholm som Alma Erikssons efterträdare. Lönen skulle bli 600 kr per år. Om inte Alma Jakobsson antog erbjudandet skulle tjänsten annonseras ut och då skulle lönen höjas till 700 kr. Jakobsson tackade ja till tjänsten och fattigvårdsstyrelsen slapp betala den extra hundralappen.

Andra sidan av det tillfälliga ålderdomshemmet Körningsholm. Okänd fotograf.

1917 började man diskutera om det skulle dras in elektriskt ljus i ålderdomshemmet och i fattigstugan vid kyrkan. Toffelmakare Aron Eriksson, bosatt i Nerhammar, blev inbjuden till ett kommunalnämndssammanträde i februari 1918 för att lämna uppgift om vad det skulle kosta att dra in elen. Aron Eriksson hade ett litet kraftverk vid Nerhammar från vilket han sålde el. I mars kom beslutet i nämnden att el skulle dras in. Ärendet skickades vidare till Konungens befallningshavare (länsstyrelsen med ett modernare ord) som skulle fatta det slutgiltiga beslutet i ärendet. Kommunalnämnden skickade med en skrivelse där man visade på hur angeläget det var att de gamla fick elektriskt ljus. Bland annat skrev man att det är en kommuns skyldighet att tänka på sina fattighjon. Det är inte lämpligt att låta de gamla använda karbidlampor som är svårskötta och kan medföra alltför stora risker för eldsvåda. Dessutom var det inte alltid så lätt att få tag på karbid under vinterhalvåret när den som bäst behövdes. Nämnden tyckte inte heller att de gamla skulle sitta i mörker under vinterhalvåret. Det blev bara barnmorskebostaden som fick el indraget 1918. Ålderdomshemmet och fattighuset fick vänta till 1921. I ett protokoll från 1921 står det att de som stod för elinstallationen skulle få gratis mat och logi av kommunen.

Det var inte bara äldre som bodde på ålderdomshemmet. Då och då fick yngre kvinnor, som hade barn men inte någon egen försörjning, mat och husrum på hemmet. Kvinnorna fick i gengäld hjälpa till med det dagliga arbetet.

Ett litet axplock ur fattigvårdsstyrelsens protokoll 1919 – 1923:

- I maj 1919 beslöt man att ålderdomshemmets kök skulle få nytt golv och tre av rummen nya tapeter.
- Till midsommar fick de boende på fattighuset 10 kr var och till jul 15 kr var. Summan var den samma under flera år.
- I november 1919 beslöts att männen på ålderdomshemmet skulle få en gemensam tobakspeng på 4:50. 1922 höjdes summan till 7:50. Det var tydligen inga damer som nyttjade tobak.
- 1 december 1919 anställdes Beda Maria Persson från Slottsbol som tjänstepiga på ålderdomshemmet. Hennes lön var 30 kr per månad. Den 1 november 1920 anställdes en ny flicka som fick 40 kr per månad, en rejäl höjning. Pigorna anställdes som regel på ett år i taget.
- Föreståndaren fick 25 kr i julgåva och pigan 10 kr under flera år.
- När någon blev sjuk i fattighuset anställdes en person för att sköta den sjuke. Lönen var 1 kr per dag men kunde bli större om arbetet var mycket krävande.
- Boende på fattighuset hjälpte till med att hugga ved och tjänade några kronor extra på det. Fattiga i socknen kunde få hämta gratis ved från fattighusets vedförråd.
- Ledamöterna i fattigvårdsstyrelsen fick då och då följa med personer från ålderdomshemmet och fattigstugan till lasarettet i Mariestad. När en person flyttade till ålderdomshemmet var det ofta någon från fattigvårdsstyrelsen som fick hjälpa till med flytten.
- Barnmorskan Sofia Lavén var en allt i allo. Hon fick tillsammans med inhyrt folk sanna fattighuset från ohyra och även städa fattighuset tillsammans med en piga. Hon fick köp tyg till skjortor och underkläder till de boende på ålderdomshemmet och fattighuset och anställa någon som kunde sy plaggen. Ibland fick Sofia Lavén själv sätta sig vid symaskinen. I september 1921 fick hon extra lön för att hon sytt 12 skjortor och 7 par kalsonger. För varje skjorta fick hon 50 öre för kalsongerna 1 kr paret.
- 1922 var det helt omöjligt att få tag på någon person som åtog sig att rengöra och skura fattigstugan. Till jul fick barnmorskan i uppdrag att försöka hitta någon person.

Ålderdomshemmet byggs

Diskussionen om att bygga ett ålderdomshem pågick under många år. Huset vid Körningsholm blev i allt sämre skick och det var angeläget att komma till ett beslut. När arbetarkommunen bildades 1915 blev omorganiserandet av fattigvården en av deras stora frågor och de låg på om en snar byggstart men inget hände på många år. I protokollet från fattigvårdsstyrelsens sammanträde i april 1921 kan man läsa att ålderdomshemmet hade plats för 12 personer och fattighuset 18 personer och att båda ställena var otidsenliga och otillräckliga. Fattigvårdsstyrelsen föreslog ”byggande af ny tidsenlig vårdanstalt med utrymme för minst 50 personer”. Hösten 1923 beslöt fattigvårdsstyrelsen undersöka om Löfgrenska huset vid Paradistorg var lämpat som nytt ålderdomshem eller om man skulle bygga helt nytt. Löfgrenska huset var det stora huset bortanför torget där Eiser senare startade sin första syfabrik i Finnerödja. 1927 kom så äntligen kommunalfullmäktiges beslut om att bygga ett modernt ålderdomshem. Den gamla socken- och fattigstugan mitt emot kyrkan revs eftersom det nya hemmet skulle byggas på samma plats. En byggnadskommitté tillsattes med kyrkoherde Sven Svensson som

ordförande. Övriga ledamöter var handlanden B. Gustafsson, lantbrukare Olof Johansson i Bråten, byggmästare C.O. Augustsson, nämndeman K. Forsell och fabrikör G.M. Fredberg. Som arkitekt anlätades Ivan Wennerlund i Örebro. När spaden väl sattes i jorden anlätades flera firmor i Finnerödja med omnejd. Det elektriska utfördes av Jöns Abrahamsson, murningsarbeten av F.O. Palmberg och Oskar Johansson och möblerna kom från Fredbergs snickeri- verkstad. Textilier, som gardiner och dukar, syddes och broderades av flitiga damer inom Finnerödja församling. Hela kostnaden för Ålderdomshemmet uppgick till 45 000 kronor och man behövde inte låna en enda krona.

När det var dags att flytta till det nya ålderdomshemmet slutade den gamla föreståndarinnan Alma Elisabet Jacobsson sin tjänst efter 10 år. Hon efterträddes av fröken Olga Johnsson från Asarum. Körningsholm, som var tänkt som ett tillfälligt ålderdomshem, hade fått tjänstgöra i hela 17 år. Ska man vara riktigt noga användes det till ålderdomshem ännu längre eftersom inte alla gamla flyttade med till det nya ålderdomshemmet. När de sista gamlingarna till slut hade flyttat ut hyrde kommunen ut en lägenhet i huset. De hyrde även ut några rum, oftast till äldre personer. I ett fullmäktigeprotokoll från den 12 december 1950 står det att personer som hyr bostad i gamla ålderdomshemmet och bara har folkpension får begagna bostaden hyresfritt från början av 1951. I november 1966 beslöt fullmäktige att riva huset. Då bodde fortfarande två kvinnor där men huset ansågs inte längre lämpligt som bostad.

Ålderdomshemmet invigs

Den högtidliga invigningen av det nya ålderdomshemmet skedde den 1 oktober 1929 med ett hundratal inbjudna. Invigningen inramades av sång och musik och flera tal hölls innan kyrkoherde Sven Svensson förklarade ålderdomshemmet invigt. Han hälsade också den nya föreståndarinnan fröken Johnsson välkommen. Hon var utexaminerad från Svenska Fattigvårdsförbundets föreståndarinneskola.

Föreståndaren för nya ålderdomshemmet Olga Johnsson.

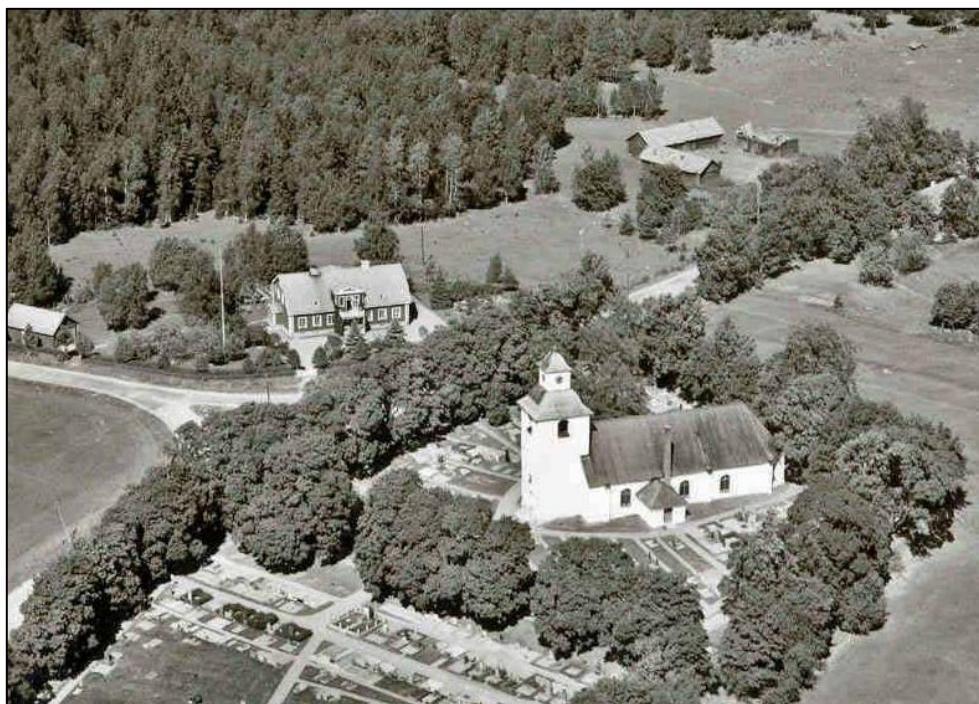
Ålderdomshemmet hade sju rum på den allmänna avdelningen med plats för tolv personer och tre rum på kroniska sjukavdelningen med plats för fem personer. I källarvåningen fanns förutom förvaringsutrymmen för hemmet även en badavdelning för allmänheten med karbad,

dusch och bastu och ett rum för sockenbiblioteket. Platsantalet utökades så småningom till 20. 1930 slöt Tiveds kommun ett hyresavtal med Finnerödja kommun om att få tillgång till vårdplatser på ålderdomshemmet.

Finnerödjas nybyggda ålderdomshem. Vykort.

Finnerödja kyrka med ålderdomshemmet i bakgrunden 1947.

Hösten 1936 anslog fattigvårdsstyrelsen 400 kronor för inköp av en orgel till ålderdomshemmet. För år 1941 beviljade fullmäktige 26 130 kr till fattigvården. Av den summan skulle 7 450 gå till bränsle, lyse och underhåll av ålderdomshemmet, 1 080 kr avsattes till föreståndarinnans lön och 650 kronor för jul- och midsommargåvor till de boende på hemmet. De

boende på hemmet betalade en inackorderingsavgift och under större delen av 1940-talet låg den på 2:75 kr per dag. Den 1 juli 1948 höjdes avgiften till 3:25 kr. I en tidningsartikel från nyårsafton 1947 får man en liten glimt av hur julen firades på hemmet vid den här tiden. Där kan man läsa att de boende samlades i den julpyntade matsalen där julgranen lyste i ett hörn. Kyrkoherde Jonsson höll först julbön innan det var dags för kaffe. Det här året orkade 20 av 23 boende sitta med vid kaffeborden. Efter kaffestunden kom jultomten med julklappar till de gamla.

Ålderdomshemmet 1940-talet. Foto Arne Sjöstedt.

Syster Siri, Ingeborg Olsson, Inez Sjöstedt, Astrid Gustavsson och Signe Rundqvist förbereder julfirandet i början på 1950-talet. Okänd fotograf.

De boende på hemmet samlade till julkaffe 1957. Längst ner i hörnet sitter kyrkoherde Stig Antbring. Framför granen kantor Arnold Kallin och till höger syster Siri. Foto Arne Sjöstedt.

Syster Siri i bakgrunden har precis släppt in tomten julen 1957. Foto Arne Sjöstedt.

Henning Thul får besök av tomten. Okänd fotograf.

Under många år besökte NTO:s lucia med tärnor ålderdomshemmet på söndagen närmast luciadagen. Det besöket var mycket uppskattat av de boende och det var många bland de äldre som fällde en och annan tår när luciaföljet sjöng de vackra sångerna.

*Lucian Margareta Gustavsson med tärnor från NTO besöker Tivedsgården 1961.
Foto Arne Sjöstedt.*

Eva Forsell besöker en dam på Tivedsgården. Foto Georg Forsell.

Utbyggnad av ålderdomshemmet

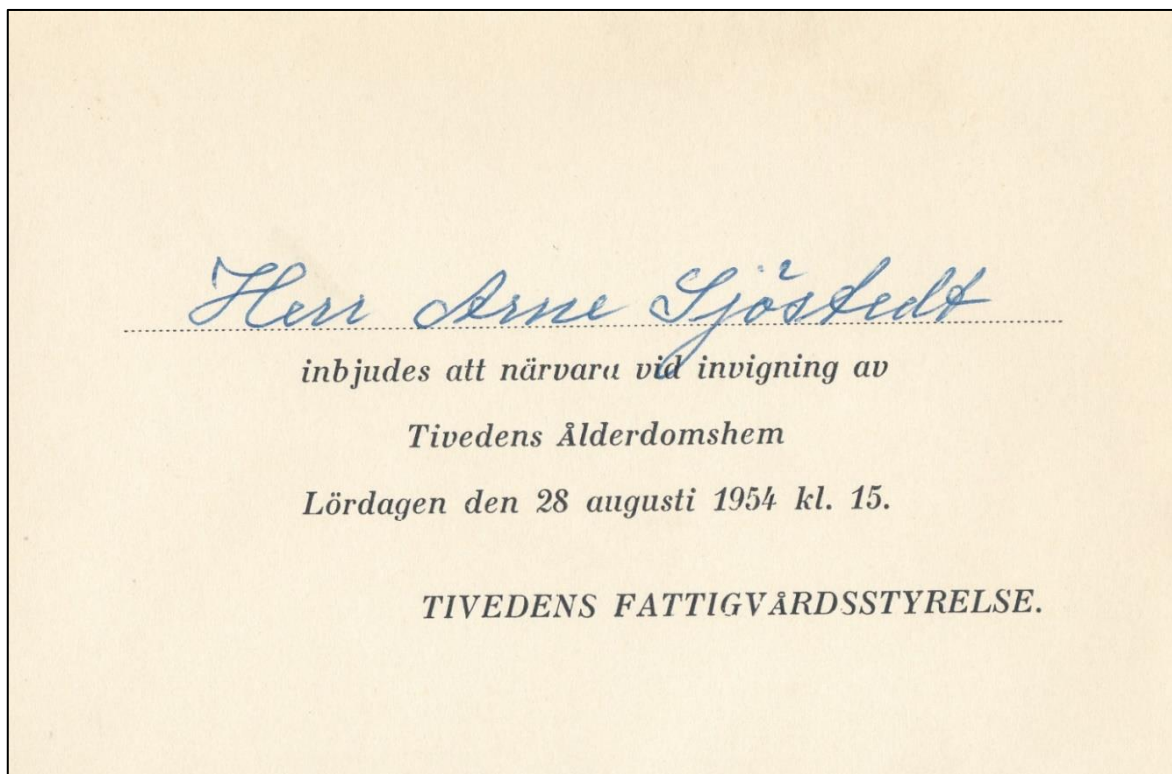
Hösten 1946 påtalade fattigvårdsstyrelsen för fullmäktige att antalet vårdplatser på ålderdomshemmet var för litet och föreslog en tillbyggnad av hemmet. ”Det är byggt för 17 personer men nu bor där 22 stycken och ibland har det varit upp till 25 boende där samtidigt. Dessutom står många i kö” påpekade man. Man tillade att nybygget kunde göras om till pensionärshem om behovet av vårdplatser skulle minska. Fullmäktige var mycket intresserat av förslaget och fattigvårdsstyrelsen fick i uppdrag att snabbt komma in med en utredning och ett kostnadsförslag. I slutet på året var utredningen klar och man föreslog en tillbyggnad med 12 platser men fullmäktige var inte nöjda med förslaget. Utredningen fortsatte och nya förslag presenterades och det dröjde ända till 1950 innan det fanns ritningar som kommunalfullmäktige kunde godkänna. Om- och tillbyggnaden kostnadsberäknades till 150 000 kr men slutnotan kom att landa på nästan det dubbla när bygget stod klart.

Under tiden som tillbyggnaden av Ålderdomshemmet stöttes och blöttes kom länsbrandchefen Gustav af Donner på besök och inspekterade brandskyddet i byggnaden. Hans slutsats var att det behövde monteras in ett alarmsystem. Kommunalfullmäktige beslöt att stå för kostnaden som beräknades till 2000 kr. Ett brandlarm installerades 1949.

Hösten 1951 började man schakta för grunden till den nya avdelningen, en enplanslänga byggd i vinkel mot det gamla huset. Under våren kom själva byggandet igång och bas för bygget var Oskar Johansson. Tillbyggnaden fick 11 rum, varav ett dubbelrum, ett ljust och trivsamt dagrum, badrum och ett pentry med kokplatta och diskbänk där de boende själva kunde koka sig en kopp kaffe. I pentryt hade pensionärerna tillgång till var sitt låsbart skåp där de kunde förvara kaffe, koppar och annat de behövde för personligt bruk. I källarvåningen fanns två hobbyrum där ett var tänkt som vävstuga. I källarplanet fanns också tvättstuga, tork- och mangelrum. Nybygget stod klart i mars 1953 och innan de gamla fick flytta in visades det

upp för allmänheten. När utbyggnaden var klar visade det sig att tomten var för liten så fullmäktige beslöt att köpa till 500 kvm tomtmark för 1 kr/kvm.

Invigningen skedde inte förrän i augusti 1954 eftersom man ville hinna renovera den gamla delen också. Bl.a. renoverades köket som fick elektrisk spis, ångkoksgryta och ett stekbord. På invigningsdagen var ett hundratal personer inbjudna bland andra fullmäktige, olika nämnder och styrelser, de som arbetat med till- och ombyggnaden och så naturligtvis de boende som var hedersgäster denna dag. Efter de obligatoriska talen och några sånginslag förklarade kyrkoherde Hugo Jonsson hemmet invigt. Efteråt bjöd Fattigvårdsstyrelsen de inbjudna på kaffe. Det officiella namnet blev från och med nu Tivedens ålderdomshem. I samband med invigningen hade man också en kort minnesstund vid Manfred Fredbergs grav. Fredberg var under många år ordförande i fattigvårdsstyrelsen och den som hade lagt ner störst arbete och engagemang på att få tillstånd en utbyggnad. Tyvärr hann han aldrig få se det färdiga resultatet eftersom han avled i början på februari 1953. Efter några år ville man ha ett annat namn på ålderdomshemmet och 1957 lade socialnämnden (f.d. fattigvårdsstyrelsen) fram förslaget Tivedsgården vilket fullmäktige godkände i augusti samma år.

Inbjudningskort till invigningen av ålderdomshemmet 1954.

Det nybyggda annexet stod klart 1953. Okänd fotograf.

Under den varma och torra sommaren 1959 sinade ålderdomshemmets egen brunn och man fick köra vatten från den centrala vattentäkten. Problemen varade till långt in på hösten och för att komma ifrån problemet med vattenbrist i fortsättningen beslutade kommunen att ordna upp vatten- och avloppsfrågan för Tivedsgården. För en gångs skull var tiden mellan ord och handling väldigt kort och redan under senhösten började man gräva för en vattenledning från den centrala vattentäkten fram till ålderdomshemmet.

Ålderdomshemmet sett från kyrkan efter tillbyggnaden. Okänd fotograf.

En del av de boende på ålderdomshemmet vid invigningen 1954. Foto Arne Sjöstedt.

Personal vid ålderdomshemmet. Stående: Astrid Gustavsson, Lisbet Flink. Sittande: Ingeborg Olsson, syster Siri, Inez Sjöstedt. Foto Arne Sjöstedt.

Personal 1957. Siri Gustavsson serverar Astrid Gustavsson, Anna-Stina Trogen och Siv Andersson-Mellgren. Foto Arne Sjöstedt.

Ålderdomshemmet i vinterskrud januari 1959. Foto Arne Sjöstedt.

Ulla-Britt Andersson dukar till eftermiddagskaffe några veckor innan gamla delen av ålderdomshemmet rivs. Okänd fotograf.

TV i julklapp

I december 1959 fick de boende på ålderdomshemmet en gemensam julklapp, i form av en TV, av innevånarna i Finnerödja. Initiativet till det hela hade tagits av Sixten Andersson och Bertil Gustafsson under sensommaren. De hade efter en stunds diskussion ställt sig frågan ”Varför skulle man inte kunna glädja pensionärerna på Tivedsgården med en TV-apparat?” Man lade fram förslaget vid ett möte hos Arbetarkommunen som tyckte det var en utmärkt idé och tillsammans med kvinnoklubben gjorde man iordning insamlingslistor som cirkulerade runt om i bygden.

Det officiella överlämnandet av TV-apparaten skedde i mitten på januari året därpå då Arbetarkommunens ordförande Åke Andersson besökte Tivedsgården. Han berättade att det var med viss ängslan man skickade ut insamlingslistorna men redan efter några veckor visade det sig att man skulle få in tillräckligt med pengar för att hinna montera upp en TV i god tid före jul. För att alla radio- och TV-handlare i kommunen skulle få samma chans att leverera TV-apparaten fick de lämna in anbud och det förmånligaste budet hade lämnats av Alvar Eriksson som ägde Firma Radio & TV-tjänst i Finnerödja. Insamlingen gav 1 442 kronor vilket även räckte till TV-licensen för hela 1960. De gamla var mycket glada över gåvan. Ett av favoritprogrammen de här första veckorna var en sändning från Hagenbecks cirkus men de flesta programmen verkade falla pensionärerna i smaken.

Åke Andersson i mitten överlämnar en TV till de boende på Tivedsgården. Till vänster står syster Siri. Okänd fotograf.

Det hände mycket på Tivedsgården de första veckorna i januari. Några dagar före det officiella överlämnandet av TV-apparaten fick de boende ett celebert och mycket överraskande besök av sångaren Bertil Boo. Han tog sig tid att sjunga flera sånger till eget gitarrackompanjering vilket blev mycket uppskattat. Bertil Boo hade tidigare på dagen haft en konsert i Finnerödja kyrka.

Nybygge planeras

1959 hade behovet av fler vårdplatser på Tivedsgården ökat och kommunalfullmäktige tillsatte en utredning på uppdrag av socialnämnden. Två år senare fanns en idéskiss som utredningskommittén godkände. Arkitekt Heineman som gjort upp förslaget ansåg att det bästa alternativet var att riva den gamla delen och ersätta den med en tvåvåningsbyggnad. Den äldsta delen var visserligen bara 35 år gammal men eftersom den var byggd helt i trä ansågs den inte värd att bygga om och modernisera, mest på grund av brandfaran. Det automatiska brandlarmet som installerades 1949 ansågs inte längre vara tillräckligt. Det blev en hel del diskussion i fullmäktige om förslaget bland annat om hur många personalbostäder som skulle inrymmas i byggnaden. Fullmäktige gav kommittén i uppdrag att fortsätta utredandet. Sommaren 1963 var allt färdigutrett och ritningar fanns framtagna. Fullmäktige kunde äntligen besluta i ärendet. Mycket arbete återstod dock innan det var dags att påbörja rivningen av det röda huset i januari 1966. Bland mycket annat skulle man hitta ett lämpligt boende för de gamla och valet föll på den gamla prästgården Motorpet.

Personalen är redo att lussa för de gamla en sista gång innan huset rivs i januari 1966. Lucia är Lisbet Flink och tärnor Ulla-Britt Andersson, Anna-Stina Trogen, Astrid Gustavsson, Alice Svensson och syster Siri Nordling. Okänd fotograf.

Gamla prästgården blev tillfälligt ålderdomshem under tiden som den nya delen byggdes. Okänd fotograf.

Syster Siri eldar i öppna spisen i gamla prästgården. Okänd fotograf.

*Inez Sjöstedt och Astrid Gustavsson tar en paus i trädgården utanför gamla prästgården.
Okänd fotograf*

Rivningen har påbörjats av den gamla ålderdomshemsbyggnaden. Okänd fotograf.

Invigning av det nya huset

Invigningen skedde i maj 1967 och invigningstalet hölls av Finnerödjas siste ordförande i socialnämnden, Bernhard Karlsson. Han avslutade med att överlämna Tivedsgården till socialnämndens ordförande i Laxå kommun, Uno Järlström. Finnerödja och Tived hade gått upp i Laxå kommun vid årsskiftet 1966-67.

Tivedsgården efter ombyggnaden 1967. Okänd fotograf.

Den nybyggda delen bestod av två huskroppar med en förbindelsegång emellan. I den mindre delen fanns en ekonomiavdelning med ett modernt kök, lägenhet för föreståndarinnan och tre biträdesrum. I förbindelsegången låg personalmatsalen och hobbyrum för de boende. Den större huskroppen var byggd i två våningar med källarplan. I källaren fanns bland annat en samlingshall och förrådsutrymmen för de boende. På entréplanet 10 enkelrum med toalett till varje rum, matsal, dagrum och expeditionslokaler mm. På våning två var det 11 rum, matsal och ett badrum med lyftanordning. För att underlätta förflyttningar mellan våningsplanen installerades en hiss. Den nya delen bands samman med den första utbyggnaden på samma ställe som det gamla huset hade haft sin förbindelse. Tivedsgården hade nu plats för sammanlagt 31 boende.

Alice Svensson i det moderna köket. Okänd fotograf.

Baksidan av Tivedsgården med den nybyggda delen till höger. Okänd fotograf.

Försäljning av terapiarbeten på 1960-talet. Okänd fotograf.

Försäljning av terapiarbeten i november 1970. Okänd fotograf.

Boende på Tivedsgården 1973. Foto Arne Sjöstedt.

Sångstund på Tivedsgården 1989. Fr.v. Lisa Gustavsson, Augusta Andersson från Tived, Olga Abrahamsson, Linnéa i Lövön, Susann Stenlund, Karin i Nyborg, Birgit Karlsson, Anna Paulsson, Emilia Johansson, Gerda i Sandbäcken, Svea i Tureborg, Alcy Fredberg, Märta i Brinkås, Sonja Fredberg. Okänd fotograf.

När Astrid Gustavsson gick i pension omkring 1980 berättade hon hur arbetet hade förändrats under de 26 år som hon hade varit anställd på Tivedsgården. ”Förr var de gamla betydligt pig-gare när de flyttade in på hemmet och kunde klara sig själva, nu är jobbet mycket tyngre”. När Astrid började arbeta på 1950-talet bodde hon på ålderdomshemmet och arbetsdagarna var långa och ledigheten kort. När hon slutade var arbetstiden reglerad men arbetet hade blivit jäktigare, ansåg hon. Man skulle hinna mer på kortare tid.

Sista utbyggnaden

I juli 1994 var det dags för invigning av den sista etappen av Tivedsgården. Avdelning 4 byggdes parallellt med det först byggda annexet och innehöll 12 lägenheter. Varje lägenhet innehöll ett stort rum med egen uteplats, en liten köksavdelning, stort badrum och en liten hall med flera garderober. Mitt i avdelningen ligger en stor trivsamt matsal med tillhörande kök. I samband med nybygget passade man på att bygga om tvåvåningshuset. Man slog ihop rum för att få lägenhetsstandard även på den delen. I december 1994 var all ombyggnad klar. Efter ombyggnaden var antalet platser fortfarande sammanlagt 31 men standarden hade blivit högre för alla. I juni 1995 invigdes den ombyggda delen. Socialnämndens ordförande Egon Wärn höll tal och Karin Svensson, en av de boende, klippte det blågula bandet. Hon klagade lite på att saxen var slö. Efteråt bjöds på kaffe och tårta.

Så småningom gjordes det övre planet i tvåvåningsbyggnaden om till demensboende med sex platser. Under början på 2000-talet minskade efterfrågan på platser och avdelningar började läggas ner. Under 2009 var även demensboendet i fara vilket rörde upp känslor i samhället. En namninsamling startades av Paulina Gustafsson och hon fick ihop 810 namn. En minst

sagt imponerande siffra. När Paulina överlämnade protestlistorna till omsorgsnämndens ordförande i Laxå, Tommy Holmqvist lovade han att ta med dessa listor som underlag vid beslutet. Tyvärr hjälpte inte den massiva protesten utan demensboendet lades ner året därpå. 2012 fanns endast den nyaste avdelningen kvar med 12 platser. Under 2012 hyrdes tvåvåningshuset ut till Migrationsverket som använde det som boende för ensamkommande flyktingbarn.

Sista etappen av Tivedsgårdens utbyggnad färdig 1994. Okänd fotograf.

Interiör från en av lägenheterna på avdelning 4. Foto Gunn Sjöstedt.

*2011 firade Sune Andersson, i blå tröja, sin 90-årsdag i matsalen på avdelning 4.
Foto Gunn Sjöstedt.*

Även övriga pensionärer liksom personalen var bjudna på kalaset. Till höger sitter Susanne och Doris, två ur personalen. Foto Gunn Sjöstedt.

Ålderdomshemsföreståndare

Ålderdomshemmet har sedan starten 1912 haft många föreståndare. En del har stannat endast några månader medan andra mer eller mindre vigt sitt liv åt de gamla. Den som stannade längst på sin post var Siri Gustavsson som började på ålderdomshemmet den 15 februari 1950 och blev kvar till sin pensionering 1982. Hon blev avtackad med ett stort tårtkalas i samlings-salen. Förutom pensionärerna och personalen fanns även representanter för kommunen, kyrkan och missionsförsamlingen med på festen. Det hölls flera tal, personalen sjöng sånger de diktat om Siri och hon fick blommor och presenter. Siri gifte sig på något äldre dar med lantbrevbärare Gunnar Nordling.

Sofia Albertina Johansson 1912 – 1913
Alma Eriksson 1913 - 1919
Alma Jakobsson 1919 – 1929
Olga Johnsson 1929 –
Viola Hillman 1940 -
Anna Nilsson på 1940-talet
Fru Skogman troligtvis på 1940-talet
Siri Nordling, född Gustavsson 1950 – 1982
Björn Sundström 1982 – 2006
Från 2007 sitter föreståndaren centralt i Laxå

**Siri tackades
efter 32 år på
Tivedsgården.**

Urklipp från Kuriren den 15 juni 1982.

Foton

*Flygfoto över Västergården med det gamla "tillfälliga" ålderdomshemmet till vänster.
Fotot tillhör Lillan Persson.*

Ingegerd, Stina, Herman och Verner sätter potatis på Tivedsgården 1956. Okänd fotograf.

Julafton 1957. Foto Arne Sjöstedt.

En kommunal nämnd (kan vara fattigvårdsstyrelsen) har haft sammanträde på Ålderdomshemmet i slutet på 1950-talet. Foto Arne Sjöstedt.

Boende på Tivedsgården väntar på 1965 års lucia. Foto Arne Sjöstedt.

1965 års lucia sjunger för de boende på Tivedsgården. Foto Arne Sjöstedt.

Syster Siri tar emot 1966 års lucia. Foto Arne Sjöstedt.

1966 års lucia fick sjunga i den nybyggda samlingsalen på Tivedsgården. Foto Arne Sjöstedt.

*Tärnorna på väg genom en av korridorerna i den nybyggda delen av Tivedsgården 1966.
Foto Arne Sjöstedt.*

Tre äldre herrar tar igen sig 1974. Foto Arne Sjöstedt.

Tivedsgården 1969. Foto Arne Sjöstedt.

Olga Hallqvist från Gatan var en av de boende på Tivedsgården 1966. Foto Arne Sjöstedt.